

Rijksdienst voor Ondernemend
Nederland

groengas beleid en realisatie

Bijeenkomst 'de Werkplaats'
- Monomestvergisting

Enschede

14 november 2024

Bert van Asselt

>> Duurzaam, Agrarisch, Innovatief
en Internationaal ondernemen

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland

Veelzijdige uitvoeringsorganisatie van EZ-KGG
Werken voor Ministeries, decentrale overheden
en de Europese Unie

Met 6.000 medewerkers aan o.a.:

- Assen: Uitvoering landbouwbeleid
- Zwolle: Uitvoering SDE++
- Utrecht: stimulering en facilitering van o.a. innovatie en realisatie hernieuwbare energie projecten

Aanleiding-Achtergrond

- Klimaatopgave - CO2 reductie
- Energie transitie: van het (aard)gas af of ...
- Is groengas de oplossing?
- Beleid, 20% vergroening aardgasverbruik in 2030
- Hoe.....?
- Betrouwbaar...
- Door wie?

Overheidsbeleid (KGG)

Doel: kosteneffectieve marktontwikkeling
naar 1,1 miljard m³ groengas in 2030

- Marktontwikkeling & Innovatie
- Ruimtelijke inpassing, draagvlak en netbeheer
- Grondstoffen

Vergelijking zon-wind-monomest

Jaarproductie installatie ± 1.000 MWh

	Vermogen	Vollast uren	'omvang'	
zon	1,1 MWpiek	950	3.000 panelen	0,9 ha
Wind	400 kW	2.500	Diameter rotor 34 m	
Monomest	125 kW	8.000	5.000 ton mest	170 koeien

Productie biogas via vergisting (type vergistingsinstallaties)

- Industrieel: > 75.000 ton, mest, coproducten en organische afvalstoffen
- Industrie: Cosun, AVBE, Brouwerijen
- Afvalwater zuiveringsslib (RWZI-AWZI)
- Mest:
co-vergisting (50% mest + co-producten)
100 % mest (monomest)*

* volgende slide

Monomestvergisting installaties:

Soorten kleinschalige monomestvergistingsinstallaties:

- Boerderij-erf vergisting (max 10.000 ton)
- Biogashubs
erf vergisters - biogas opwerking centraal
- Mesthub - Lokale monomestvergisting
centrale mestvergisting + biogas opwerking

Monomestvergisting installatie (groengas)

Vraag 1

- Hoeveel groengas wordt er jaarlijks (2023) in Nederland geproduceerd?
 - A. 100 miljoen m³
 - B. 250 miljoen m³
 - C. 450 miljoen m³

Vraag 2

- Hoeveel mest is er naar schatting in 2023 vergist voor de productie van biogas?
 - A. 3.000.000.000 kg
 - B. 6.000.000.000 kg
 - C. 10.000.000.000 kg

Vraag 3

- Hoeveel mest monovergistingsinstallaties zijn er in Nederland in bedrijf?
 - A. 30
 - B. 70
 - C. 100

Enkele feiten monomest vergisting (2023)

- Aantal installaties in bedrijf: 70
- Mest als grondstof: ± 3 mln. ton
- Groengas productie: ± 250 mln. m³
- Totaal NL: 369 SDE beschikkingen (monomest vergisting)
~ 300 installaties in aanbouw/voorbereiding

Monomest vergisting Overijssel (2023)

- Aantal installaties in bedrijf: 23 (43)*
- Groengas productie: $\sim 3,7$ mln. m³/jaar
- SDE subsidie beschikkingen: 101 (128)*
- Productie capaciteit Groengas: ± 17 mln. m³

* totaal aantal vergistingsinstallaties (monomest + covergisting)

SDE beschikkingen monomest vergisting:

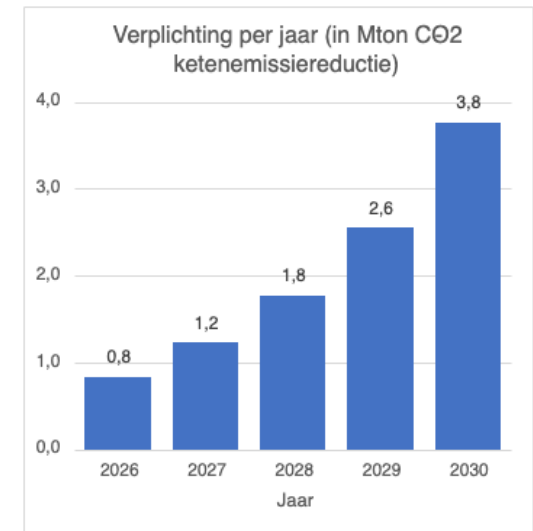
- Tot en met 2020: 23
- 2021 en 2022: 13
- 2023: 65

Opschaling-Verdeling productie groengas-sector in 2030

(uit kamerbrief bijmengverplichting groengas 9 febr. 2024)

	Volume groen gas (in miljard kubieke meter)	Emissiereductie in Mton CO ₂
Mest	0,4	2,4
Vergassing	0,4	0,7
Overig	0,3	0,7
Totaal	1,1	3,8

Stimulering Vergisting (business-case)

Door de SDE++ via de categorieën (2024):

- monomest vergisting:
 - > 450 kW (> 25.000 ton mest)
 - < 450 kW en > 110 kW
(5.000 tot 25.000 ton mest)
 - > 110 kW (> 5.000 ton mest)
- Bijmengverplichting groengas (vanaf 2026)

Grondstoffen (nodig voor productie van groengas)

Noodzaak: beschikbaarheid van voldoende duurzame (hernieuwbare) grondstoffen

- Grondstoffen beschikbaar voor vergisting (belangrijke rol voor mest)
- Kwaliteit (risico beoordeling en ketentoezicht)
- Duurzaamheidsborging (certificering)

Relatie productie groengas en een sterke en duurzame landbouwsector

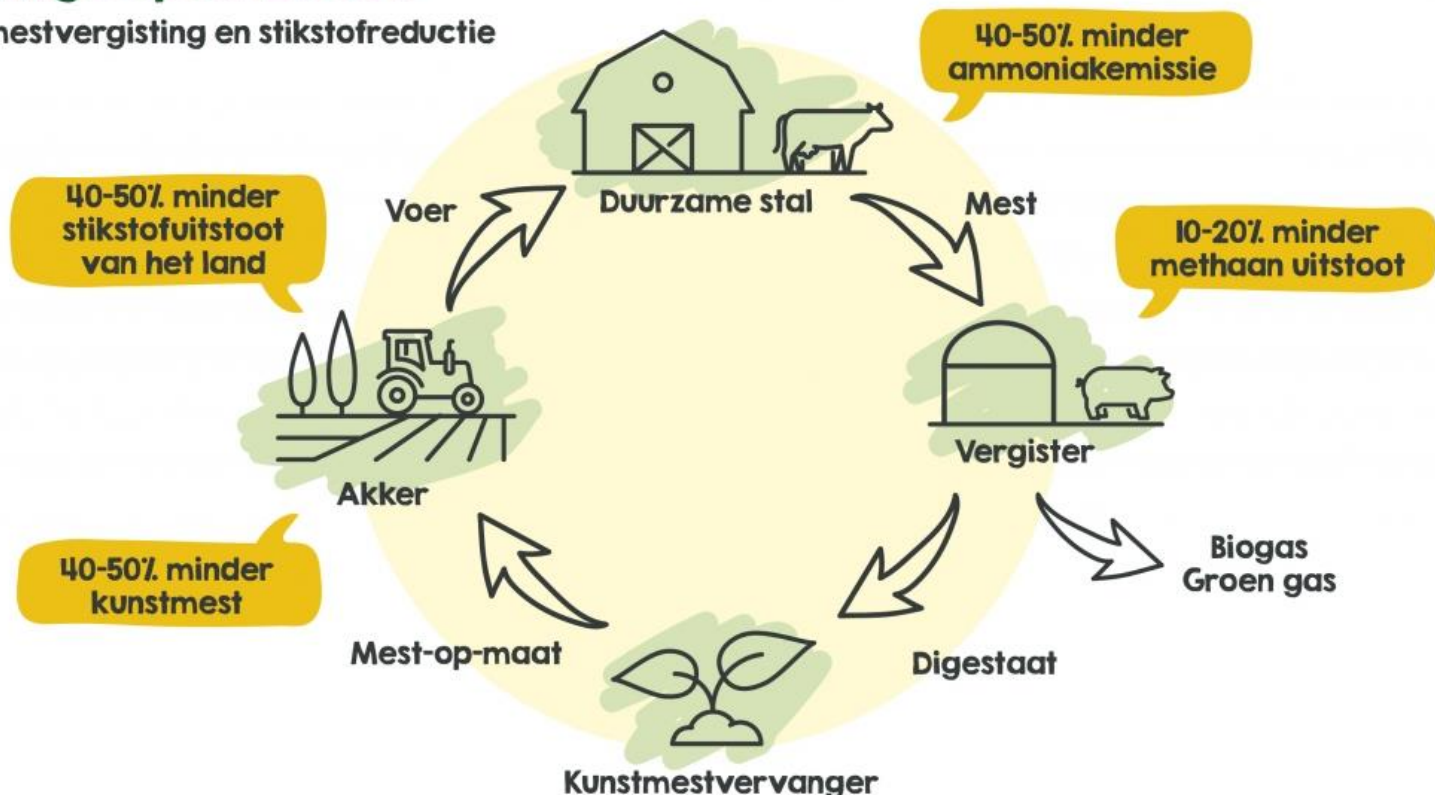
- Stikstofuitstoot (NH_3) moet omlaag
- Kwaliteit bodem & water verbeteren
- Klimaatdoelen: uitstoot broeikasgassen (CH_4 – N_2O_2) omlaag
- Verduurzaming gasproductie (biogas-groengas ipv aardgas)

Emissie reductie veehouderij (CH₄ en NH₃) met als bijproduct groengas!

Kringloop landbouw

Met mestvergisting en stikstofreductie

Opschaling biogas-groengas productie via vergisting (van mest) in 2030

- in 2030 zou 45% van de beschikbare mest vergist moeten worden voor de groen gas productie.
- Stel groen gas volledig uit koeienmest:
 - Mest van 900.000 melkkoeien vergist moet worden.
 - Ofwel ca. 7.500 bedrijven met 120 melkkoeien.
 - Groengas productie $\pm 0,54$ BCM ($\pm 50\%$ van de doelstelling)!

Ruimtelijke inpassing en draagvlak

Doel: versnelling van de ruimtelijke inpassing en groengas invoeding van installaties

- Locaties
- Vergunningen
- Maatschappelijk draagvlak
- Netbeheer

Knelpunten & belemmering opschaling biogas-groengas productie

Groei nieuwe vergistingsinstallaties stagneert.....

- Publieke opinie (hernieuwbare energie)
- Lock-in van mest - (extra vraag naar mest)
- Omgevingswet (1-1-2024)
- Ruimtelijke inpassing
- Beschikbaarheid van biograndstoffen
- Net congestie (elektriciteit en groengas invoeding)

Vergunningverlening t/m 31 december 2023

Mestmono vergisting:

- OBM (omgevingsvergunning beperkte milieutoets) (< 25.000 ton mest)
- Melding Activiteiten Besluit
- Omgevingsvergunning milieu (> 25.000 ton mest)

Vergisting overige producten (co-vergisting e.d.)

- Omgevingsvergunning milieu

Vergunningverlening per 1-1-2024

Omgevingswet (OBM vervalt)

Invoering Besluit activiteiten leefomgeving (Bal)

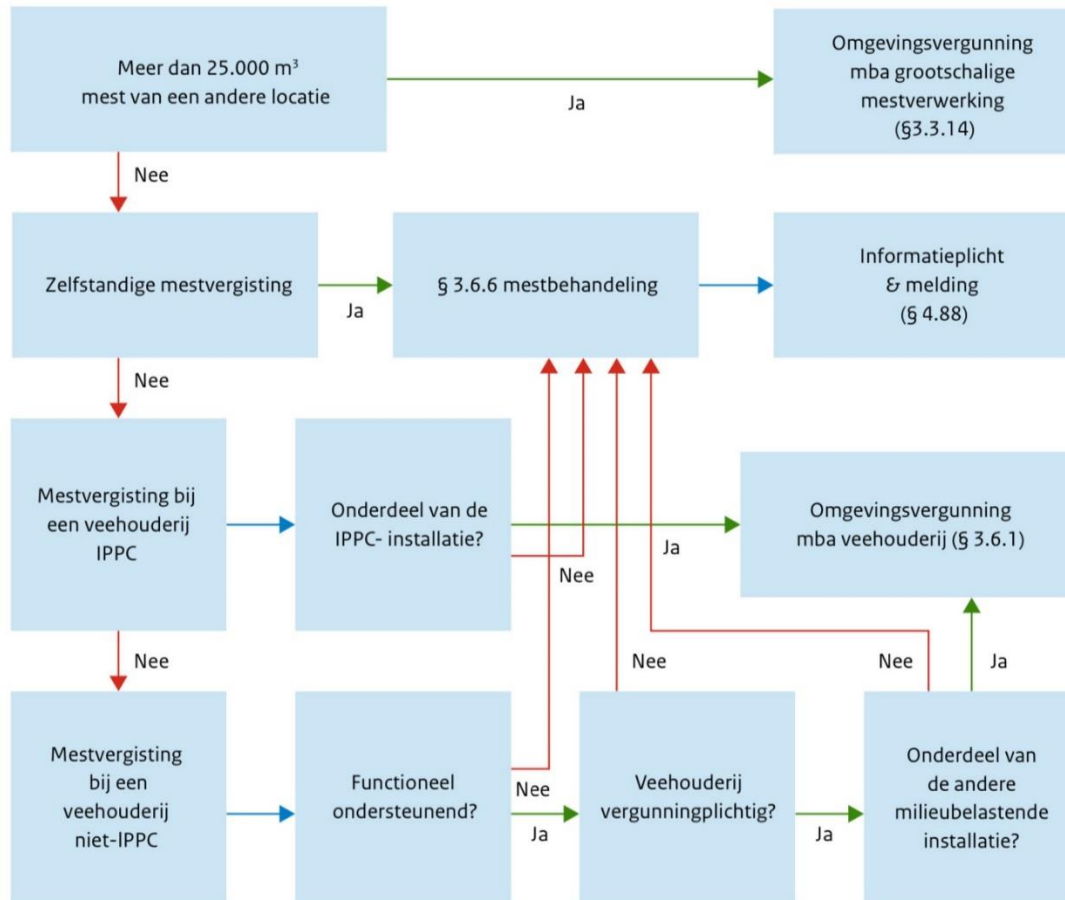
Gevolgen:

- Geen vergunningplicht maar algemene regels van het Bal.
- Vergunningplicht voor milieubelastende activiteiten.

Werken met de nieuwe omgevingswet

- Vinden van de weg in de wetgeving
- Complexiteit (zie schema volgende dia)
 - bijvoorbeeld: mest vergisting onderdeel vergunningplicht veehouderij?
- Leer proces, ontwikkeling kennis & ervaring
- Interpretatie regelgeving
- Behoefte aan hulpmiddelen?

Figuur 3 Stroomschema bepaling wel/geen vergunningplicht voor mestvergisting bij een veehouderij
(N.B.: De verschillende kleuren pijlen zijn alleen bedoeld om duidelijk onderscheid te maken tussen verschillende pijlen.)

Ondersteuning vergunningverlening

- Handreiking monovergisting van mest (augustus 2013) komt te vervallen
- 2023: Vragen IPLO en Omgevingsdiensten roep om een update van de Handreiking
- November 2023, start werkgroep 'Handreiking monomest vergisting'
- September 2024: publicatie Handreiking versie 1

<https://www.rvo.nl/onderwerpen/bio-energie/vergisting-en-vergassing/monomestvergisten#download-onze-handreiking-voor-vergunningverlening>

Versnelling realisatie vergistingsprojecten

Handreiking mono mestvergisting geeft objectieve informatie.

2025 verdieping Handreiking:

- praktijkvoorbeelden of andere hulpmiddelen om daarmee de groei van het aantal nieuwe installaties te versnellen (vergelijking met wind-zon).
- proces van vergunningverlening – beïnvloeding publieke opinie....enz.

Ruimtelijke inpassing (in Handreiking):

- Provincies en gemeenten hebben een eigen rol en verantwoordelijkheid bij de vergunningverlening.
Afstemming kaders beleidsvorming als hulpmiddel tijdens de vergunningverlening.

Uitnodiging:

- Simulering onderlinge uitwisseling van kennis en ervaring. Expertise centrum vergunningen bij RVO (start begin 2025)

Ruimtelijke inpassing (boerderij monomest vergisting)

Lokale mestmono vergistingsinstallatie

Mesthub – centrale locale mestvergisting

Voor vragen of meer informatie:

Bert van Asselt

M 06-53375801

E-mail bert.vanasselt@rvo.nl

